

HDQ-16080002030304 Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

November / December – 2017

Human Resource Management

(Group : HRM)

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ સંસ્થામાં કર્મચારીના વિકાસમાં HR મેનેજરની ભૂમિકા વિશે સમજાવો. ૨૦

અથવા

૧ માનવ સંસાધન સંચાલન વિશે સમજાવી તેનાં કાર્યો અને હેતુઓ પણ સમજાવો. ૨૦

૨ માનવ સંસાધન આયોજન વિશે સમજાવો. અને તેની જરૂરિયાત અને મહત્ત્વ સમજાવો. ૨૦

અથવા

૨ માનવ સંસાધન આયોજન પર અસર કરતાં પરિબલોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૨૦

૩ (અ) કર્મચારીઓની પસંદગીમાં સામેલ વિવિધ પગલાં સમજાવો. ૮

(બ) નોકરીનું વર્ણન એટલે શું ? તે કેવી રીતે તૈયાર કરવામાં આવે છે ? ૭

અથવા

૩ (અ) ભરતીના વિવિધ સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો. ૮

(બ) તાલીમ અને વિકાસ વ્યાખ્યાયિત કરો અને તાલીમની કોઈ પણ ચાર પદ્ધતિઓ સમજાવો. ૭

૪ કર્મચારી માટે પ્રોત્સાહનો અને લાભોની વિવિધ પદ્ધતિઓ અંગે ચર્ચા કરો. ૧૫

અથવા

૪ ઔદ્યોગિક અશાંતિ અને વિવાદો માટેના વિવિધ ઉપલબ્ધ પગલાંઓનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૫

ENGLISH VERSION

1 Explain the role of HR manager in development of employee in organizations. **20**

OR

1 Define Human Resource Management ? What are its functions and objectives ? **20**

2 Define Human Resource Planning. Explain the need and importance of Human Resource Planning. **20**

OR

2 Elaborate the factors affecting on Human Resource planning. **20**

3 (A) Explain various steps involved in the selection of personnel. **8**

(B) What is job description? How is it prepared ? **7**

OR

3 (A) Discuss various sources of recruitment. **8**

(B) Define training and development. Explain any 4 methods of training. **7**

4 Discuss the various methods of incentives and benefits for the employee. **15**

OR

4 Evaluate the various available measures for industrial unrest and disputes. **15**